

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ

■ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Το Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων, με αφορμή τα ερωτήματα κύρια των νέων συναδέλφων που αναλαμβάνουν ευθύνες επίβλεψης, ζήτησε από τη συνάδελφο **Περτζινίδου Μαρία**, Π.Τεχνική Επιθεωρήτρια Εργασίας του ΚΕΠΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ –ΘΡΑΚΗΣ, τη σύνταξη συνοπτικών οδηγιών σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας στα εργοτάξια.

Ο ορισμός του εργοταξίου στα οικοδομικά έργα δεν περιλαμβάνει μόνο το κτίριο αλλά και το οικόπεδο, τα υλικά και τα μηχανήματα, δηλαδή γενικά όλες τις κινήσεις που λαμβάνουν χώρα στον συγκεκριμένο χώρο.

Εργοτάξιο επίσης είναι και τα έργα οδοποιίας, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανικών εγκαταστάσεων, υπογείων έργων κ.ά., τα οποία νοούνται ως έργα πολιτικού μηχανικού ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη κατασκευής κτίριου σε αυτά.

Για τα ιδιωτικά έργα με την έκδοση της οικοδομικής αδείας έχει συνταχθεί το **Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)** και ο **Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)**, μια και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Αντίστοιχα για τα δημόσια έργα και εφ' όσον δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής αδείας, η σύνταξη του ΣΑΥ +ΦΑΥ λαμβάνουν χώρα κατά την εκπόνηση της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση, αποτελώντας αναπόσπαστο τμήμα αυτής. Κατά την εκτέλεση του έργου το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας θα πρέπει να τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του εργολάβου ολοκλήρου του έργου και εάν δεν υπάρχει του κυρίου του έργου και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών (Π.Δ. 305/96 άρθρο 3 παρ. 8,10).

Πριν από την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο πρέπει να λάβουν χώρα οι παρακάτω ενέργειες :

- ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Προμήθεια του Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (Η.Μ.Α.), το οποίο έχει συγκεκριμένο τύπο (φωτ.1) και θεωρείται από την έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. ή τα περιφερειακά Τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρη-

σης Εργασίας, που είναι αντίστοιχα αρμόδια στην περιοχή που θα εκτελεστεί το έργο. Στους νομούς όπου δεν υπάρχουν αντίστοιχα τμήματα, το Η.Μ.Α. θεωρείται στην έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. που ανήκουν οι παραπάνω νομοί.

- Απαιτείται για έργα που εκτελούνται σε οικισμούς άνω των 10.000 κατοίκων ή σε έργα με συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή όγκου 1000 μ3 και εφ' όσον για την εκτέλεση τους απαιτείται άδεια από την αρμόδια αρχή (Ν. 1396/83 άρθρο 8, παρ. 1).

- Με το Π.Δ. 305/96 άρθρο 3, παρ. 14 επεκτείνεται η υποχρέωση τήρησης του σε όλα τα εργοτάξια, που απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση ανεξαρτήτως θέσεως και όγκου (Ιδιωτικά και Δημόσια Έργα).

- Η εκ των προτέρων γνωστοποίηση απαιτείται όταν η προβλεπόμενη διάρκεια των εργασιών θα υπερβεί τις 30 εργάσιμες ημέρες και θα απασχολούνται ταυτόχρονα πάνω από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια. Αυτή διαβιβάζεται από τον Γενικό Εργολάβο ή ελλείψει αυτού από τον Κύριο του Έργου στην αρμόδια έδρα των ΚΕ.Π.Ε.Κ. ή τα τμήματα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης πριν την έναρξη των εργασιών. Το περιεχόμενο της εκ των προτέρων γνωστοποίησης (στοιχεία του έργου και των παραγόντων της κατασκευής) δίδεται στο παράρτημα ΙΙΙ του Π.Δ. 305/96.

- Το Η.Μ.Α. (φωτ. 2 & 3) ενημερώνεται από τον Επιβλέποντα Μηχανικό με τις υποδείξεις του για τη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας (Ν. 1396/83 άρθρο 8, παρ. 2). Στο Η.Μ.Α. μπορούν επίσης να γράφουν και οι Επιθεωρητές Εργασίας.

- Το Η.Μ.Α. τηρείται στο χώρο του εργοταξίου με ευθύνη του Εργολάβου ή του Υπεργολάβου ολοκλήρου του έργου και όταν δεν υπάρχουν αυτοί με ευθύνη του Κυρίου του Έργου.

- Στο Η.Μ.Α. αναγράφονται οπωσδήποτε τα παρακάτω, όπως και όποιες άλλες απαιτήσεις προκύπτουν από συναφείς διατάξεις ή κανόνες ασφαλείας :

- Οι έλεγχοι των ανυψωτικών μηχανημάτων
- Οι έλεγχοι των συρματοσχοινων
- Οι έλεγχοι των πρανών των εκσκαφών και ο έλεγχος των αντιστήριξεων τους.
- Οι έλεγχοι προ της επαναλήψεως των εργασιών που διεκόπησαν εξ' αιτίας θεομηνίας.

- Η βεβαίωση πληρότητας και ευστάθειας, από τον Επιβλέποντα Μηχανικό, για την καταλληλότητα των κριωμάτων.

Η άδεια του Επιβλέποντα Μηχανικού για την εγκατάσταση ανυψωτικής μηχανής σε κριώμα (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 113).

- ΠΕΡΙΦΡΑΣΗ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Ο χώρος εργασίας και εναποθήκευσης των υλικών θα πρέπει να περιφράσσεται έτσι ώστε να ελέγχεται η είσοδος στο χώρο αυτό (Κτιριοδομικός Κανονισμός άρθρο 5 π. 2 σε συνδυασμό με το Π.Δ. 305/96, παρ. IV, μέρος Α παρ. 18). Επίσης θα πρέπει να τοποθετείται η κατάλληλη σήμανση, όπως φαίνεται στις παρακάτω πινακίδες (Π.Δ. 105 / 95).

- ΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Οι εκτελούντες το έργο (Εργολάβος ολοκλήρου του έργου ή Υπεργολάβος τμήματος του έργου ή Κύριος του έργου) θα πρέπει να παρέχουν τα απαιτούμενα κατά περίπτωση ατομικά μέσα προστασίας (κράνη, κατάλληλα υποδήματα, ολόσωμη ζώνη, τα οποία πρέπει να είναι πιστοποιημένα κατά CE (Π.Δ. 396/94, άρθρο 9 π. γ) και να φροντίζουν για τη χρήση τους από τους εργαζόμενους. Οι εργαζόμενοι με τη σειρά τους θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα μέσα ατομικής προστασίας, εφαρμόζοντας τα στις ανατομικές τους αναλογίες (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 102).

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Προστατευμένα πέρατα πλακών και ξυλοτύπων, σύμφωνα με το Π.Δ. 778/80, άρθρο 17.

- Χρήση φορητών καλωδίων ηλεκτρικού ρεύματος σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 81.

- Τα δάπεδα εργασίας των κριωμάτων θα πρέπει να έχουν πλάτος τουλάχιστον 60 εκ. (τρία μαδέρια) υγιούς ξυλείας και πλευρική προστασία με χειρολισθήρα σε ύψος 1,00 μ. και μεσοδιάστημα.

- Προστασία έναντι πτώσης στα φρεάτια του ανελκυστήρα σύμφωνα με το Π.Δ. 778/80, άρθρο 20 και το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 40.

- **Κατακόρυφα ανοίγματα**, προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 41)
- **Ράμπες προσπέλασης** θα πρέπει να έχουν προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 778/80, άρθρο 16.
- Οι **σταθερές κλίμακες** θα πρέπει να είναι βατές με ασφάλεια σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 43 παρ.1.
- Οι σταθερές κλίμακες θα πρέπει να φέρουν πλευρική προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 43 παρ. 2.

Οι κινητές κλίμακες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το Π.Δ. 22/33 και το Π.Δ. 155/2004

- **Οριζόντια ανοίγματα**, προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρο 40).

Ο ηλεκτρολογικός πίνακας (προσωρινή παροχή ρεύματος) πρέπει να είναι κλειδωμένος όταν δεν εκτελούνται εργασίες (Π.Δ. 1073/81, άρθρο 77), να είναι γειωμένος και να ελέγχεται ότι υπάρχει αντιηλεκτροπληξιακός διακόπτης, ώστε σε περιπτώσεις βραχυκυκλώματος να σταματάει η παροχή. Επίσης πρέπει στον πίνακα να είναι σημειωμένα τα στοιχεία (όνομα, δ/νση) του αδειούχου ηλεκτρολόγου (Π.Δ./81, άρθρο 76).

- **Εναέριοι αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος**, ελάχιστες απαιτούμενες αποστάσεις και απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το Π.Δ. 1073/81, άρθρα 78 & 79.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τη δημιουργία ενός **Συστήματος Δεικτών Περιβάλλοντος και Αειφορίας για την Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης** (ΕΠΘ), έχει ξεκινήσει ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης (ΟΡΘ). Στόχος του προγράμματος είναι η συγκέντρωση και παροχή πληροφορίας σχετικά με την ποιότητα του περιβάλλοντος, με τη γενικότερη σημασία του όρου. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα συμβάλλουν στην εκτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης, στο σχεδιασμό στρατηγικής αντιμετώπισης αλλά και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των σχετικών δράσεων.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ στην περσινή του καμπάνια για το Αστικό Περιβάλλον, αλλά και σε άλλες ευκαιρίες έχει τονίσει επανειλημμένα την ανάγκη ανάπτυξης συστημάτων δεικτών. Αφορμή υπήρξε η δημοσιοποίηση της πρώτης έκδοσης των αποτελεσμάτων μιας διαδικασίας αστικού ελέγχου (urban audit) στα τέλη του 2005. Ο «έλεγχος» αφορούσε 258 πόλεις στα τότε 25 μέλη της Ένωσης συν τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, μεταξύ των οποίων η Θεσσαλονίκη και άλλες 8 πόλεις της Ελλάδας, και περιελάμβανε περισσότερους από 200 περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες (Τεχνογράφημα, τεύχη 304, 305). Η παρουσία της πόλης χαρακτηρίζονταν από .... απουσία στο μεγαλύτερο εύρος, κακή ποιότητα στοιχείων -όταν υπήρχαν -και κακές επιδόσεις - για όσα υπήρχαν.

Η δημιουργία, επομένως, αυτού του συστήματος θα καλύψει σημαντικό μέρος του κενού που

υπάρχει σε σχετική πληροφορία, ως αναγκαίο υπόβαθρο για δράσεις και πρωτοβουλίες. Άλλωστε η ελκυστικότητα των Ευρωπαϊκών πόλεων είναι ζητούμενο και της Στρατηγικής για το Αστικό Περιβάλλον που δημοσιοποίησε πέρυσι τον Ιανουάριο η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και της Στρατηγικής της Λισαβόνας, ως πόλων προσέλευσης επιχειρηματικότητας.

Το πρόγραμμα εκπονήθηκε από ομάδα καθηγητών του ΑΠΘ και παρουσιάστηκε σε εκδήλωση - δημόσια διαβούλευση που οργάνωσε ο ΟΡΘ. Η διαβούλευση για την οριστική διαμόρφωση του συστήματος διαρκεί μέχρι τέλος Ιουλίου. Οι θεματικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται οι δείκτες που περιλαμβάνει, στη σημερινή του διαμόρφωση, είναι:

Οικονομία - Πληθυσμός / Χωροταξία - Πολεοδομία / Ενέργεια / Μεταφορές / Γεωργία - Κτηνοτροφία - Αλιεία / Βιομηχανία / Τουρισμός / Ατμοσφαιρική Ρύπανση - Κλιματική Αλλαγή / Υδατικοί πόροι - Θαλάσσιο Περιβάλλον / Στερεά Απόβλητα / Χλωρίδα - Πανίδα - Ποικιλότητα / Υγεία / Έρευνα - Τεχνολογία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με: το σύστημα δεικτών <http://aix.meng.auth.gr/~achillas/orth>

τη Στρατηγική της ΕΕ για το αστικό περιβάλλον http://europa.eu.int/comm/environment/urban/pdf/com_2005_0718_el.pdf για τα αποτελέσματα του αστικού ελέγχου της ΕΕ www.urbanaudit.org

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΚΜ

Η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ/ΤΚΜ, παίρνοντας υπόψη και το ενδιαφέρον των συναδέλφων, όρισε τους εκπροσώπους του Τμήματος στα παρακάτω Συμβούλια και Επιτροπές, μικρής διάρκειας:

Στις Επιτροπές για τη διεξαγωγή διαγωνισμού ανάθεσης των μελετών της Δ/νσης Δημοσίων Έργων:

Α) «Ολοκλήρωση μελέτης παράκαμψης Αρναίας-Παλαιοχωρίου-Νεοχωρίου στην ΕΟ Θεσσαλονίκης-Αγ.Προδρόμου-Αρναίας-Ιερισσού» τους Οικονόμου Γιώργο ΑΤΜ ως τακτικό και Παπαστεργίου Μιχάλη ΠΜ ως αναπληρωματικό.

Β) «Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και σύνταξη προκήρυξης για σύστημα πυροπροστασίας του περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης» τους Ψημμένο Σωτήρη ΜΜ ως τακτικό και Μπάκη Γιώργο Μπκ. Χωροταξίας ως αναπληρωματικό.

Στην Επιτροπή Διαγωνισμού για την ανάθεση εκπόνησης της μελέτης του Δ. Θεσσαλονίκης «Μελέτη Κτηματογράφησης, Υψομετρικής και Τοπογραφικής Αποτύπωσης, Γεωλογικής

Αναγνώρισης, Περιβαλλοντικής Καταλληλότητας, Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Πράξης Εφαρμογής στην περιοχή Τροχιοδρομικών Δ.Θεσσαλονίκης» τους Μήτρου Δημήτρη ΑΤΜ ως τακτικό και Βαρθολομαίο Δημήτρη ΑΤΜ ως αναπληρωματικό.

Στις Επιτροπές Διαγωνισμού για την ανάθεση 2 (δύο) μελετών του Δ. Καλαμαριάς

1.«Πολεοδομική μελέτη τροποποίησης ρυμοτομίας και όρων δόμησης στη ζώνη μεταξύ των οδών Θ. Σοφούλη και της θάλασσας από τη Ν.Δ.Β.Ε. μέχρι την επέκταση της οδού Αργοναυτών στο Καραμπουρνάκι» τους Δαρδαμάνη Γιάννη ΜΜ ως τακτικό και Γρηγοριάδου Μαρία ΠΜ ως αναπληρωματική.

2.«Επικαιροποίηση μελέτης βραχυπρόθεσμων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων Δ.Καλαμαριάς» τους Γρηγοριάδου Μαρία ως τακτική και Δαρδαμάνη Γιάννη ως αναπληρωματικό.

Στην Επιτροπή Διαγωνισμού του έργου «18ο Δημοτικό Σχολείο Καλαμαριάς» τους Αναστασιάδη Άνθιμο ΠΜ ως τακτικό και Απέσου Μαρία ΠΜ ως αναπληρωματική.